

Nå fikk alle være med

Jan Arild Holbek, Trondheim
jan.arild.holbek@vl.no 22 310 439

I 1814 var alle ikke-lutheranere utenfor det gode selskap. I går deltok kongen på felleskirkelig grunnlovsfeiring i Nidarosdomen.

En skamplott ved Grunnloven av 1814 var at jøder, jesuitter og munkeordener ble nektet adgang til Norge.

– Nå virker det ubegripelig. Men nettopp fordi noen troende ble satt utenfor den gangen, er det desto viktigere at vi nå kan feire en nasjonal, økumenisk gudstjeneste, sier Helga Haugland Byfuglien, preses i Den norske kirkes bispemøte, til Vårt Land.

Rom for alle. – Heldigvis har vi videreutviklet samfunnet og det kirkelige fellesskap siden 1814; nå er det rom for alle troende og for ulikheter, fortsetter hun.

I går ettermiddag tok Byfuglien sammen med lederen i Norges kristne råd, den katolske søster Else-Britt Nilsen, imot kong Harald og dronning Sonja utenfor nasjonalhelligdommen i Trondheim.

Nidarosdomen er den eneste bygning og lokalisering som er

KONGEN, GRUNNLOVEN OG NIDAROSDOMEN

I grunnlovsarbeidet på Eidsvoll i 1814, som gjorde Norge til et konstitusjonelt monarki, kom paragraf 12 til å lyde: «Kongens Kroning og Salving skeer i Thronhjems Domkirke; efter at han er bleven myndig, paa den Tid og med de Ceremonier, han selv fastsetter».

Denne kirken, siden 1929 Nidaros domkirke, eller i dagligtale Nidarosdomen, var den eneste bygningen som var nevnt i Grunnloven fram til «kroningsparagrafen» ble fjernet i 1908.

Kilde: Magister Øystein Ekroll i boken *Vor kristne og humanistiske arv* som utgis i dag

nevnt i Grunnloven, der ved navnet Thronhjems domkirke.

– Det er bare helt naturlig at den nasjonale 1814-gudstjenesten foregår her. Dette er et symbol for hele den norske nasjonen. I denne nasjonalkatedralen er kirke, folk og kongehus knyttet sammen på en spesiell måte, fremholder Steinar Bjerkestrand, teologen som er direktør i Nidaros domkirkes restaureringsarbeider.

Store anledninger. Han minner om at det ble feiret en tilsvarende gudstjeneste her ved grunnlovsjubileet i 1914, men den gang uten katolsk eller frikirkelig medvirking.

Kongehuset har søkt til Nidarosdomen ved mange store anledninger. Her ble Karl XIV

Preses Helga Haugland Byfuglien og kong Harald på vei ut fra Nidarosdomen i går. 200-årsjubileet for Grunnloven ble markert med en nasjonal, økumenisk gudstjeneste der også statsministeren og ledere fra flere kirker i Norge var til stede.

Foto: Ned Alley / NTB scanpix

Johan kronet til konge i år 1818. Dette var den første kroningen i Trondheim på 335 år, siden kroningen av kong Hans i 1483.

Her ble kongeparet Haakon VII og Maud kronet 22. juni 1906. Her ble kong Olav signet til sin nye tjeneste 22. juni 1958, etter en del politisk tautrekking. Og her valgte også kong Harald å starte sin kongsgjerning med signingsgudstjeneste i 1991 – uten at det skapte så sterke reaksjoner. Disse markeringene har skjedd i regi av Den norske kirke.

200-årsgudstjenesten for Grunnloven er det første store jubileum som markeres av Den norske kirke og Norges kristne råd, som samler så godt som hele det kirkelige mangfoldet.

Felles arv. – Det er flott at vi kan markere dette som en felleskirkelig festgudstjeneste.

Slik understreker vi at kirken sammen forvalter den kristne kulturarven, sier generalsekretær Knut Refsdal i Norges Kristne Råd.

I 2012 ble Grunnloven endret slik at den evangelisk-lutherske lære ikke lenger er statsreligion i Norge. Kong Harald har ikke lenger noen formell lederrolle i Den norske kirke.

– Kongeparet gir et signal og en anerkjennelse også av andre kirkesamfunn enn Den norske kirke ved å delta på denne gudstjenesten i Nidarosdomen. Dette blir virkelig verdsatt, sier Refsdal som opplyser at ledere fra alle kirker i Norge deltok på gårdsdagens gudstjeneste.

Strålende dag. Trondheim og Nidarosdomen viste seg fra de aller beste sider: Strålende solskinn og varmt vårvær møtte kongeparet og de mange frem-

møtte. Det offisielle Norge var bredt representert med Erna Solberg i spissen.

Og Nidarosdomens nyrestaurerte Steinmeyer-orgelet, Nord-Europas største kirkeorgel, bidro til å heve den musikalske og kulturelle opplevelsen. Et høydepunkt var urfremførelsen av et verk av Henrik Ødegaard, komponert i anledning dagen.

Frømsynt og modige. I sin preken tok preses Helga Haugland Byfuglien utgangspunkt i de kjente bibelordene: «Et nytt bud gir jeg dere: Dere skal elske hverandre. Som jeg har elsket dere, skal dere elske hverandre.»

– Eidsvoll-mennene var frømsynt og modige. Ytringsfrihet, folkestyre og maktfordeling var verdier som gav grunnlag for en moderne grunnlov. De ønsket å sikre tryggheten i samfunnet og verne om fellesskapet, sa biskop

Byfuglien, og tilføyde:

– Men i 1814 ble det satt grenser for hvem som fikk stemme, og grupper av mennesker ble nektet adgang til riket. Nå er det ubegripelig. De trodde de gjorde rett, selv om vi er dypt uenig i dag. Kirken har også tatt feil og misbrukt makt og holdt folk utenfor.

Rom og rettigheter. Byfuglien understreker at fellesskap er nødvendig for ethvert menneske:

– Derfor er det også nødvendig å bekrefte alles likeverd ved å gi dem rom og rettigheter. Det gjelder den som har en annen tro enn majoriteten, det gjelder den som tilhører en annen kul-

tur og som har en annen identitet enn flertallet. At mennesker i Norge fortsatt kjenner seg marginaliserte og satt utenfor – det utfordrer oss alle, understreket Bispemøtets preses.

Blant dem som deltok med skriftlesning og bønn i gudstjenesten, var biskop Bernt Eidsvåg i Den katolske kirke, arkimandritt Johannes Johansen i Den ortodokse kirke i Norge, biskop Christian Alsted i Metodistkirken i Norden og Baltikum, Sigmund Kristoffersen, leder i Lederrådet i Pinsebevegelsen, Øyvind Haraldseid, generalsekretær i Misjonsforbundet og Nina Kristin Oskarsdottir, Frelsesarmeen/Unges Kristne Råd.

Vil:

Anders Myklebust
anders.myklebust

Desmond Tutu i Norge for å si velse. Vårt Land Fredssenter i lesere til å møte i Oslo Konser-

– Vi er stolte vertskap for Desmond Tutu. Hans budskap om forsoning og tilgivelse er noe vi ønsker å sette på dagsorden også i Norge, sier Ole-Jacob Mosvold, viseadministrerende direktør i Vårt Land og konserndirektør

Siste besøk. siden erkebiskop fredspris og i heidregimet besøket i høst med Nobels blir sannsynlig forkjemperer

Den 82-årige har tidligere trappe drastisk virksomhet, i besøket 23. september unntak.

Ny bok. Søk gjennom sitt og sin kamp i